Hukuk Bölümü 2010/49 E., 2010/211 K.

"İçtihat Metni"

Davacı : Işık Elektronik Ev Aletleri İletişim ve Kart Sis. A.Ş.

Vekilleri : Av. E. D. - Av. A. S.

Davalı : Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü

Vekilleri : Av. F. E. - Av. F. K.

O L A Y : Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü Hasılat Dairesi Başkanlığı'nın 11.12.2007 gün ve 16429 sayılı işlemi ile, davacıya, 1442 adet cihazın bandrolsüz satılması sebebiyle 3093 sayılı Kanun'un 6. maddesi gereği cihazların satış bedeli olan 56.680 YTL para cezası verildiği bildirilmiştir.

Davacı vekili, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

BAKIRKÖY 4. SULH CEZA MAHKEMESİ; 1.4.2008 gün ve D.İş E:2008/4 sayı ile, davacının Mahkemelerine verdiği itiraz dilekçesi ile, davalı idare tarafından verilen idari para cezasının iptaline karar verilmesini talep ettiği, itiraza konu belgelerin celbi için yazılan yazıya cevap verildiği ve istenen belgeler ile birlikte idari makamın cevap dilekçesi verdiğinin görüldüğü, itiraz edenin sunduğu ve celp edilen belgelerden, itiraz edene 3093 sayılı TRT Gelirleri Kanunu'nun 6. maddesi gereğince 56.680 YTL idari para cezası verildiğinin anlaşıldığı, Danıştay 10. Dairesi'nin 8.5.2007 tarih ve 2005/8716 Esas, 2007/2402 Karar sayılı kararında "...3093 sayılı Kanuna dayanılarak verilen para cezalarına karşı açılacak davalara bakmaya idari yargı yerleri görevlidir. Bu durumda 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca uyuşmazlığın çözümünün adli yargının görevinde olduğu gerekçesi ile davanın görev yönünden reddi yolunda verilen mahkeme kararında hukuki isabet görülmemiştir. Bu nedenle kararın bozulmasına…

…" denildiği, Danıştay 10. Dairesi'nin 8.5.2007 tarih ve 2005/8716 Esas, 2007/2402 Karar sayılı kararı dikkate alınarak görevli yargı yeri artık idari yargı olduğundan, Mahkemelerince söz konusu itirazın görev yönünden reddine karar vermenin icap ettiği, bu durumda, 5560 sayılı Kanun ile değişik 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesi gereğince itiraz konusunda idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 6. İDARE MAHKEMESİ; 9.6.2009 gün ve E:2008/1428 sayı ile, Işık Elektronik Ev Aletleri İletişim ve Kart Sistemleri A.Ş. vekili Av. Ahmet Sert tarafından, davacı şirket hakkında yapılan inceleme sonucunda 2002-2003 ile 30.6.2004 tarihine kadar olan bandrole tabi cihaz satışlarında toplam 1442 adet cihazın bandrolsüz satışının yapıldığının belirlendiği ileri sürülerek 3093 sayılı TRT Gelirleri Kanunu'nun 6. maddesi uyarınca 56.680 TL tutarında para cezası verilmesine ilişkin 11.12.2007 tarihli ve 1549/4408 sayılı işlemin iptali istemiyle Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü'ne karşı dava açıldığı, 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Gelirleri Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanunun amaç ve kapsamı; Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu'na devamlı ve yeterli gelir kaynağı sağlamak amacıyla hazırlanan bu Kanunun; radyo, televizyon, video ve birleşik cihazlardan alınacak ücretler, elektrik enerjisi hasılatından ayrılacak paylar ile çeşitli gelirlerin tahakkuk, tahsilat işlemleri olarak belirlendiği; 6. maddesinde, "Bu Kanunun 1'inci maddesinde belirtilen cihazların bandrolsüz veya etiketsiz satışını yapan imalatçı veya ithalatçıdan bandrolsüz veya etiketsiz sattığı her cihaz için cihazın satış bedeli kadar para cezası Kurum tarafından tahakkuk ve tahsil edilir, bu cihazları bandrolsüz veya etiketsiz satın alan, devralan veya kullananlardan bandrolsüz veya etiketsiz her bir cihaz için cihazın rayiç değerinin yarısı kadar para cezası Kurum tarafından tahakkuk ve tahsil edilir. Tahakkuk edip, tebliğ edilen para cezasını ödemeyenler hakkında Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre işlem yapılır" denildiği, olayda, para cezasının iptali istemiyle dava açılmış olup; 3093 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Gelirleri Kanunu'nda, bu cezaya karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği, 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun muhtelif maddelerinden söz ederek, incelenen uyuşmazlıkta, öngörülen para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Gelirleri Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediğinin anlaşıldığı, bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı, bu nedenlerle, Mahkemelerinin görevsizliğine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. (Danıştay Onuncu Dairesi'nce, bu karara yapılan temyiz istemi incelenmeksizin reddedilmiştir.)

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mahmut BİLGEN, Ramazan TUNÇ, Sıddık YILDIZ, Ayper GÖKTUNA, Muhittin KARATOPRAK ve Sedat ÇELENLİOĞLU'nun katılımlarıyla yapılan 1.11.2010 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…

…" açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde belirtilen hükmün aksine, idari yargı dosyasının, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası temin edilmeden gönderildiği, Başkanlıkça, adli yargı dosyasının da ilgili Mahkemesinden getirtildiği,

başkaca usule aykırılık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II- ESASIN İNCELENMESİ : Raportör- Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dava, 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Gelirleri Kanunu'nun 6. maddesine göre verilen para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Gelirleri Kanunu'nun 6. maddesinde, "Bu Kanunun 1 inci maddesinde belirtilen cihazların bandrolsüz veya etiketsiz satışını yapan imalatçı veya ithalatçıdan bandrolsüz veya etiketsiz sattığı her cihaz için cihazın satış bedeli kadar para cezası Kurum tarafından tahakkuk ve tahsil edilir, bu cihazları bandrolsüz veya etiketsiz satın alan, devralan veya kullananlardan bandrolsüz veya etiketsiz herbir cihaz için cihazın rayiç değerinin yarısı kadar para cezası Kurum tarafından tahakkuk ve tahsil edilir.

Tahakkuk edip, tebliğ edilen para cezasını ödemeyenler hakkında Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre işlem yapılır" hükmü mevcut iken; 23/1/2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 439. maddesiyle, "Bu Kanunun 1 inci maddesinde belirtilen cihazların bandrolsüz veya etiketsiz satışını yapan imalatçı veya ithalatçıya Kurum tarafından bandrolsüz veya etiketsiz satılan veya satışa arzedilen her cihaz için cihazın satış bedeli kadar idarî para cezası verilir. Bu cihazları bandrolsüz veya etiketsiz satın alan, devralan veya kullananlara bandrolsüz veya etiketsiz her bir cihaz için cihazın rayiç değerinin yarısı kadar idarî para cezası verilir. (Ek cümleler: 16/6/2009-5904/37 md.) Tahakkuku müteakip tebliğ edilen para cezalarını ödemeyenler hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre işlem yapılır. Bu maddeye göre kesilecek idari para cezalarına karşı, ilgilisine tebliğ tarihinden itibaren, bir ay içerisinde yetkili idare mahkemesinde dava açılabilir" şeklinde değişiklik yapılmış; görevli mahkemeyi gösteren 5904 sayılı Yasa'nın 37. maddesi, Kanunun Resmi Gazetede yayımlandığı 3/7/2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, "(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise, "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

Bu duruma göre, incelenen uyuşmazlıkta, dava konusu edilen idari para cezasına ilişkin yasa kuralı değiştirilmiş ve yeni düzenleme 3/7/2009 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiş olduğuna göre, görev kuralının geçmişe etkili olacağı yolundaki genel hukuk ilkesi karşısında, 3093 sayılı Yasa'nın 6. maddesine göre verilen idari para cezasına karşı yapılan itirazın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun reddi gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 6. İdare Mahkemesi'nin 9.6.2009 gün ve E:2008/1428 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 1.11.2010 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.